

RETNINGSLINJER FOR KLAGEBEHANDLING

-KLAGENEMNDA FOR INDUSTRIELLE RETTIGHETER -

Retningslinjene er fastsatt med hjemmel i forskrift til patentstyrelova av 1. april 2013 § 3 tredje ledd. Retningslinjene ble sist revidert 21. august 2026.

Innhold

Kapittel 1: Klagenemndas kompetanse	2
§ 1-1 Rettslig virkeområde.....	2
§ 1-2 Adgang til å sende saken tilbake til Patentstyret.....	2
§ 1-3 Foreleggelse for EFTA-domstolen	2
Kapittel 2: Inngivelse av klage	3
§ 2-1 Hvem klagen skal sendes til.....	3
§ 2-2 Patentstyrets omgjøringsadgang	3
§ 2-3 Vilkår for at Klagenemnda skal behandle klagen.....	3
Kapittel 3: Klagefrist, krav til klagen, begrunnelse og bevis	3
§ 3-1 Klagefrist	3
§ 3-2 Klagens innhold.....	4
§ 3-3 Frist for å begrunne klagen.....	4
§ 3-4 Dokumenter og bevis som skal fremmes for KFIR	4
Kapittel 4: Skriftveksling og frister under saksgangen.....	5
§ 4-1 Skriftveksling mellom partene	5
§ 4-2 Fristforlengelser under skriftvekslingen.....	5
§ 4-3 Berostillelse	5
Kapittel 5: Votering og avgjørelse	6
§ 5-1 Utvalget	6
§ 5-2 Skriftlighet.....	6
§ 5-3 Muntlige forhandlinger og høringer	6
(5-3-1) Begreper	6
(5-3-2) Hvem som kan be om muntlig forhandling/høring.....	6

(5-3-3) Gangen i en muntlig forhandling/høring	6
(5-3-4) Offentlighet	7
§ 5-4 Klagenemndas avgjørelse	7
Kapittel 6 Forskjellige bestemmelser	8
§ 6-1 Rettsferie	8
§ 6-2 Tilbakekall av klagen og bortfall av tvistens gjenstand	8
§ 6-3 Domstolsprøving av Klagenemndas avgjørelse	8
§ 6-4 Klage over Klagenemndas administrative behandling av en sak	8

Kapittel 1: Klagenemndas kompetanse

§ 1-1 Rettslig virkeområde

Klagenemnda for industrielle rettigheter er opprettet med hjemmel i Lov om Patentstyret og Klagenemnda for industrielle rettar (patentstyrelova) av 22. juni 2012 nr. 58. Klagenemnda er et uavhengig, domstolslignende forvaltningsorgan. Nemnda behandler klagesaker om rettigheter etter patentloven, foretaksnavneloven, designloven, varemerkeloven, edelmetalloven og planteforedlerloven.

Klagenemnda foretar en selvstendig klagebehandling, og kan i de fleste saker ta hensyn til forhold som ikke er berørt i klagen, herunder avgjøre saken etter nye rettslige grunnlag. Unntak gjelder for innsigelsessaker og saker om administrativ overprøving av varemerker; her prøver Klagenemnda kun de forhold som er berørt i innsigelsen eller overprøvingskravet som innlevert til Patentstyret, jf. varemerkeloven § 51 fjerde ledd fjerde punktum.

§ 1-2 Adgang til å sende saken tilbake til Patentstyret

Dersom Klagenemnda finner at Patentstyret ikke har tatt stilling til alle rettsspørsmål saken reiste, og hensynet til at parten(e) får en reell to-instansbehandling i forvaltningen tilsier det, kan Klagenemnda sende saken tilbake til Patentstyret. Dette følger av alminnelige forvaltningsrettslige prinsipper.

§ 1-3 Foreleggelse for EFTA-domstolen

Klagenemnda er en «domstol» i henhold til Avtale mellom EFTA-statene om opprettelse av et Overvåkningsorgan og en Domstol artikkel 34, jf. EFTA-domstolens avgjørelse i sak E-5/15. Dersom forholdene tilsier det, kan Klagenemnda beslutte å forelegge saker for EFTA-domstolen for en rådgivende uttalelse.

Kapittel 2: Inngivelse av klage

§ 2-1 Hvem klagen skal sendes til

Klagen inngis til Patentstyret. Gjelder saken plantesorter, inngis klagen til Plantesortnemnda.

§ 2-2 Patentstyrets omgjøringsadgang

Hvis vilkårene for å behandle klagen er oppfylt, og det er klart at klagen vil føre frem, kan Patentstyret omgjøre¹ sin avgjørelse. Hvis det ikke er klart at klagen vil føre frem, sendes saken til Klagenemnda.

§ 2-3 Vilkår for at Klagenemnda skal behandle klagen

Klagen må være kommet inn i tide, se § 3-1 nedenfor, og klagegebyr skal være betalt. Nærmere bestemmelser om klagegebyret finnes i Forskrift om betalinger mv. til Patentstyret og Klagenemnda for industrielle rettigheter.

Dersom klageavgift ikke blir betalt, eller klagen ikke oppfyller lovens vilkår, og klager ikke retter disse manglene innen fristen, blir klagen avvist. Kjennelse om avvisning blir sendt til sakens parter og Patentstyret.

Kapittel 3: Klagefrist, krav til klagen, begrunnelse og bevis

§ 3-1 Klagefrist

Klagefristen er to måneder fra den datoen Patentstyrets avgjørelse ble sendt til mottaker. Dersom saken gjelder en patentbegrensning etter patentloven § 39 d, er klagefristen imidlertid én måned.

Løper klagefristen ut på 24. eller 31. desember, en lørdag, helligdag eller dag som etter lovgivningen er likestilt med en helligdag, løper fristen ut på nærmeste påfølgende virkedag. Se offentliggjøring av dager Patentstyret holder stengt på deres hjemmeside, www.patentstyret.no.

Klagefristen er absolutt, og Klagenemnda har ikke hjemmel til å innvilge fristforlengelse.

¹ Patentstyret vurderer ikke omgjøring i patentsaker.

§ 3-2 Klagens innhold

Klagen skal oppgi:

1. klagerens navn og adresse
2. avgjørelsen som det klages på
3. hvilken endring som kreves (påstand)
4. hvilke grunner klagen bygger på. For avslagssaker og innsigelser på patentområdet oppstiller ikke patentloven krav om begrunnelse.² For å sikre en effektiv klagesaksbehandling og ivareta hensynet til motparten i saker med to parter, anbefaler Klagenemnda likevel at alle klager begrunnes.

§ 3-3 Frist for å begrunne klagen

I saker der loven stiller krav om at klagen er begrunnet, skal begrunnelsen inngis samtidig med selve klagen, altså innen to måneder fra melding om Patentstyrets avgjørelse ble sendt.

Dersom selve klagen og de rettsgrunnlag som anføres³ er kommet inn innen klagefristen, kan klager be om en ytterligere frist for å underbygge begrunnelsen nærmere og/eller inngi tilhørende dokumentasjon. Klagenemnda vil vurdere begrunnelsen for anmodningen og det konkrete behovet i hver sak. Fristens lengde bestemmes av Klagenemnda, men det gis normalt en frist på 14 dager.

I saker med to parter vil partene som hovedregel få anledning til å uttale seg to ganger hver. Se kapittel 4 om skriftvekslingen.

§ 3-4 Dokumenter og bevis som skal fremmes for KFIR

Klagenemnda forholder seg til de dokumenter som fremmes i klagesaksbehandlingen og klager/motpart må redegjøre for sine anførsler og sende inn de bevis som anses relevante for klagesaksbehandlingen. Tidligere korrespondanse og bevis fremlagt for Patentstyret er ikke uten videre en del av klagesaken. Disse må fremlegges på nytt for Klagenemnda for at de skal være del av klagesaken.

Klagenemnda foretar en ny vurdering av saken slik den bringes inn for nemnda. Utvalget som skal treffe beslutning i klagesaken kan av eget initiativ undersøke dokumenter i Patentstyrets database eller kreve innsyn i sakskorrespondansen hos Patentstyret uten å opplyse klager om dette, dersom det anses hensiktsmessig.

² I varemerke- og designsaker skal klagen begrunnes, jf. varemerkeloven § 50 første ledd bokstav d og designloven § 37 første ledd nr. 4. Det samme gjelder for patentsaker som gjelder krav om *administrativ overprøving*, jf. patentloven § 52 e andre ledd bokstav c og d. For klager på *avslagssaker og innsigelser* på patentområdet oppstiller ikke patentloven et krav om begrunnelse.

³ Adgangen til å komme med nye hjemmelsgrunnlag for Klagenemnda er regulert i særlovgivningen.

Kapittel 4: Skriftveksling og frister under saksgangen

§ 4-1 Skriftveksling mellom partene

I saker med to parter oversender sekretariatet et eksemplar av klagen med tilhørende bilag og ytterligere innlegg til klagemotparten, som får mulighet til å uttale seg innenfor den frist Klagenemnda setter, normalt en frist på seks uker.

Dersom innklagede ikke ønsker å inngi tilsvar, vil klagesaken gå videre til realitetsbehandling i Klagenemnda.

Dersom tilsvar inngis, får begge parter anledning til å inngi ett ytterligere skriftlig innlegg hver. Fristene for innlevering av etterfølgende skriftveksling settes av Klagenemnda, og er som hovedregel tre uker.

Utover to innlegg hver, kan skriftveksling avtales særskilt med Klagenemnda. Uten slik avtale vil nye innlegg ikke nødvendigvis bli tatt hensyn til. Dersom Klagenemnda finner det formålstjenlig, kan partene i tillegg bli bedt om å innlevere et sluttinnlegg hvor anførsler og rettsgrunnlag sammenfattes.

Alle skriftlige innlegg skal sendes samtidig til sekretariatet og klager.

Etter at skriftvekslingen er avsluttet tas klagen opp til avgjørelse og votering.

§ 4-2 Fristforlengelser under skriftvekslingen

Det gis som hovedregel ikke fristforlengelser. Dersom en part ber om fristforlengelse under skriftvekslingen, foretar Klagenemnda en konkret vurdering av sakens omstendigheter og begrunnelsen for anmodningen. Hvis anmodningen etterkommes, gis normalt inntil 14 dagers fristforlengelse.

§ 4-3 Berostillelse

Klagenemnda kan beslutte at en sak skal stilles i bero dersom særlige grunner tilsier det.

Under saksgangen og skriftvekslingen kan partene be om at klagesaken stilles i bero.

Dersom partene forhandler om en minnelig løsning, og begge parter er enige om at saken bør stilles i bero, og begge bekrefter overfor Klagenemnda at reelle forhandlinger pågår, vil Klagenemnda stort sett etterkomme anmodningen om berostillelse.

Dersom en part ber om berostillelse med den begrunnelse at en sak med antatt prejudisiell betydning pågår ved de alminnelige domstoler eller i utlandet, vil Klagenemnda foreta en konkret vurdering av om anmodningen bør etterkommes eller ikke.

Etter at saken er tatt opp til avgjørelse og utvalget har avholdt voteringsmøte, vil det som hovedregel være for sent å be om berostillelse. Unntak kan gjøres i spesielle tilfeller.

Kapittel 5: Votering og avgjørelse

§ 5-1 Utvalget

Klagen tas opp til avgjørelse i utvalg på tre personer, unntaksvis fem personer. Leder eller nestleder er førstvoterende i de fleste saker. En liste over eksterne utvalgsmedlemmer ligger tilgjengelig på Klagenemndas hjemmesider: www.kfir.no

Et utvalgsmedlem kan ikke delta i behandlingen av en sak hvis medlemmet er inhabilt etter domstolloven §§ 106-108.

Utvalget holder utvalgsmøte i saken og fatter en avgjørelse basert på utvalgsmedlemmenes voteringer.

Når klagen er avgjort, sendes avgjørelsen til parten(e) og til Patentstyret for publisering i deres registre over rettigheter.

Leder kan avgjøre en klage alene når saken ikke reiser tvilsspørsmål og det er åpenbart hva avgjørelsen må gå ut på. Leder kan også alene avgjøre klager som bare gjelder sakskostnader. Leder kan delegere slike saker til nestleder.

§ 5-2 Skriftlighet

Klagebehandlingen er i hovedsak skriftlig.

§ 5-3 Muntlige forhandlinger og høringer

(5-3-1) Begreper

Der det er to parter, omtales dette gjerne som muntlige *forhandlinger*. Der det er en avslagssak med kun én part (klager), omtales dette gjerne som en muntlig *høring*.

(5-3-2) Hvem som kan be om muntlig forhandling/høring

Dersom Klagenemnda finner det formålstjenlig for best mulig opplysning av saken, kan nemnda av eget tiltak beslutte at det skal holdes muntlig forhandling/høring. Klager eller partene kan også selv be om dette. Dersom klager/en part krever at det avholdes møte eller muntlige forhandlinger, og har saklig grunn, skal Klagenemnda etterkomme kravet i den grad en forsvarlig utførelse av tjenesten tillater det.

(5-3-3) Gangen i en muntlig forhandling/høring

Partene får skriftlig innkalling i god tid før møtet finner sted. Klagenemndas sekretariat sørger for at tid og sted offentliggjøres på Klagenemndas hjemmeside. I forkant av forhandlingen beslutter førstvoterende en tidsplan etter nærmere avtale med partene.

Med mindre annet er avtalt, skal klager/partene, senest to uker før muntlig forhandling/høring finner sted, sende inn sluttinnlegg til Klagenemndas sekretariat

med kopi til eventuell motpart. Sluttinnlegget skal inneholde påstander og krav, samt en oversikt over de dokumenter og bevis som skal føres under møtet.

Under den muntlige forhandlingen/høringen kan ikke klager/partene endre sin påstand eller påberope seg nye bevis. Hvis Klagenemnda finner at det er unnskyldelig at den endrede påstanden eller nye bevis ikke er fremkommet tidligere, kan det gjøres unntak. Det samme gjelder hvis Klagenemnda finner at den endrede påstanden dekkes av tidligere påstand eller kun må anses som en presisering av denne.

Det er førstvoterende i saken som administrerer de muntlige forhandlingene. Etter en kort innledning fra førstvoterende, får klager redegjøre for sine krav, påstander og bevisføring. Heretter gis eventuelt innklagede tilsvarende mulighet og tid. Deretter får klager og innklaget komme med avsluttende bemerkninger. Klagenemndas utvalgsmedlemmer kan stille spørsmål. Muntlige forhandlinger/høringer foregår som hovedregel på norsk. Behersker en part, vitne eller sakkyndig ikke i tilstrekkelig grad norsk, skal det benyttes tolk, med mindre leder/nestleder bestemmer noe annet. Tolken skal betales av den parten som har behov for tolking.

Etter at den muntlige høringen /forhandlingen er avholdt, vil Klagenemnda holde utvalgsmøte, votere og fatte et vedtak i saken.

(5-3-4) Offentlighet

Muntlige forhandlinger og høringer er offentlige. Klagenemndas leder/nestleder kan likevel bestemme at forhandlingene skal foregå for lukkede dører dersom det anses påkrevet for å hindre at forretningshemmeligheter blir offentliggjort, eller når andre særlige forhold taler for det.

§ 5-4 Klagenemndas avgjørelse

Klagenemndas avgjørelse skal være skriftlig og angi:

1. dato for avgjørelsen,
2. partene og deres fullmektiger,
3. sammendrag av partenes påstander og krav,
4. sammenfatning av klagers/partenes fremlagte bevis,
5. Klagenemndas begrunnelse og slutning
6. sakskostnader
7. navn på de utvalgsmedlemmer som har avgjort saken

Klagenemndas avgjørelse sendes til partene eller deres fullmektiger, samt til Patentstyret. Avgjørelser vil bli kunngjort via hjemmesiden til Klagenemnda og publisert på Lovdata.

Kapittel 6 Forskjellige bestemmelser

§ 6-1 Rettsferie

Klagenemnda har rettsferie, se domstollosen § 140. Frister for prosesshandlinger løper ikke i rettsferien. Den del av en frist som er igjen ved begynnelsen av en rettsferie, begynner å løpe igjen ved feriens slutt.

Rettsferien løper mellom følgende datoer:

- fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med 2. påskedag
- fra og med 1. juli til og med 15. august
- fra og med 24. desember til og med 3. januar

§ 6-2 Tilbakekall av klagen og bortfall av tvistens gjenstand

Hvis klagen frafalles (klager trekker klagesaken), blir klagesaken vanligvis hevet. Klagenemnda sender da en hevingskjennelse til sakens parter og Patentstyret. Klagenemnda kan fortsette behandlingen av klagen dersom det foreligger særlige grunner for dette.

§ 6-3 Domstolsprøving av Klagenemndas avgjørelse

Klagenemndas avgjørelse kan overprøves av domstolene i den utstrekning det følger av gjeldende lovbestemmelser, se varemerkeloven § 52, designloven § 39 og patentloven § 27. Søksmål må reises innen to måneder etter den dagen da melding om avgjørelsen ble sendt vedkommende part.

Dersom søksmål reises etter patentloven § 39 d om patentbegrensning, er søksmålsfristen én måned.

§ 6-4 Klage over Klagenemndas administrative behandling av en sak

Klagenemnda er et offentlig forvaltningsorgan. Klage over Klagenemndas formelle behandling kan således inngis til Sivilombudet.

Klagenemndas vedtak om å unnta dokumenter fra innsyn kan påklages til Nærings- og fiskeridepartementet, jf. offentleglova § 32. Klagefristen er tre uker, jf. forvaltningsloven § 29.